

MAY - 2017

Seat No : _____

G-11

BA00C202-EC-112 (Sem - II)

Sanskrit (Raghuvansam)

Time : 3 Hrs.

Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
 (૨) જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧. (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક શ્લોકનો અનુવાદ કરો. ૪
 (૧) નિવર્ત્ય રાજા દયિતાં દ્યાલુસ્તાં સૌરમેર્યાં સુરમિર્યશોમિઃ ।
 પયોધીભૂતચતુઃ સમુદ્રાં જગોપ ગૌરુપદરામિવોર્વીમ् ॥
 (૨) સંચારપૂતાનિ દિગન્તરાણિ કૃત્વા દિનાન્તે નિલયાય ગન્તુમ् ।
 પ્રચક્રમે પલ્લવરાગતામ્રા પ્રભા પતઙ્ગસ્ય મુનેશ્વ ધેનુः ॥
- (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક સંસ્કાર સમજાવો. ૩
 (૧) માર્ગ મનુષેશ્વરધર્મઃ પત્ની શ્રુતેરિવાર્થ સ્મृતિરસ્વગચ્છત् ।
 (૨) તદન્તરે સા વિરાજ ધેનુર્દિનક્ષયામધ્યજતેવ સન્ધ્યા ।
- (ક) રધુવંશના બીજા સર્ગનું સંદર્શન કરો. ૨

અથવા

- દ્વિકનોંધ લખો. (૧) દિલીપનું તપોવનમાં થયેલું સ્વાગત
 (૨) રધુવંશમ् શીર્ષક

- ૨-૧ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક શ્લોકનો અનુવાદ કરો. ૪
 (૧) અમું પુર: પશ્યસિ દેવદારું પુત્રીકૃતોડસૌ વૃષભદ્વજેન ।
 યો હેમકૃષ્ણસ્તનનિઃ સૃતાનાં સ્કન્દસ્ય માતુઃ પયસાં રસજઃ ॥
 (૨) તત્ત્રકાળ્યાણપરમપરાણાં ભોત્રરમૂર્જસ્વલમાત્મદેહમ् ।
 મહીતલસ્પર્શનમાત્રભિન્નમૃદું હિ રાજ્યં પદમૈન્દ્રમાહુ: ॥

- (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક સંસ્કાર સમજાવો. ૩
 (૧) ન પાદપોન્મૂલનશક્તિ રહ શિલોચ્ચયે મૂર્છાતી મારુતસ્ય ।
 (૨) અલ્પસ્ય હેતોર્બદૃ હાતુમિચ્છન્દિચારમૂઢ: પ્રતિભાતિ મે ત્વમ् ।

- (ક) દ્વિકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) ૨
 (૧) દિલીપની ગોત્રેવા (૨) નંદિની વર્યાદન
 (૩) ઉપમા કાલિદાસસ્ય (૪) કાલિદાસની કૃતિઓ

- ૨-૨ (અ) કાલિદાસના જીવનની ચર્ચા કરો. ૪

અથવા

મહાકાવ્ય લક્ષ્ણાનો ચર્ચા કરો.

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂર્યે.

૧૦

- (૧) ઇન્દ્ર: કુષ્ટતિ । (દાવનેભ્ય:, દાનવાત, દાનવત્ય)
- (૨) ત્વમ् કિમર્થ કુષ્ટતિ । (અહમ, મહયમ, અસ્મત)
- (૩) અહમ् અતીવ કુષ્ટાનિ । (સ:, ત્વમ, તસૈ)
- (૪) આવામ् પુસ્તકાનિ યચ્છાવ: । (છાત્રેભ્ય:, છાત્ર:, છાત્રા:)
- (૫) લક્ષ્મણ: પુષ્ટં યચ્છતિ । (સીતા, સીતાયૈ, સીતયા)
- (૬) સીતા પુશ્પમાલામ् યચ્છતિ । (રામાય, રામાત, રામ:)
- (૭) યું કિમર્થ કુષ્ટતિ । (તસૈ, તેષામ, તા:)
- (૮) નમ: । (શિવ, શિવમ, શિવાય)
- (૯) નમ: । (તુભ્ય, ત્વમ, ત્વામ)
- (૧૦) સ્વસ્તિ । (દેવસ્ય, દેવાય, દેવમ)

૫-૪ ટૂંકનાંધ લખો. (ગમે તે બે)

૧૪

- (૧) પ્રથમ સર્જનું મંગલાચરણ
- (૨) દિલીપનું વ્યક્તિગત
- (૩) વસિષ્ઠાશ્રમ વર્ણન
- (૪) કામધેનું શાપ પ્રસંગ

૫-૫ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

૭

- (૧) રઘુવંશના પ્રથમ સર્જનું નામ શું ?
- (૨) ચાચા દિલીપની પત્નિનું નામ શું હતું ?
- (૩) રઘુવંશ મહાકાવ્યની શરૂઆત શેનાથી થાય છે ?
- (૪) રઘુવંશ મહાકાવ્યના કેટલા સર્ગો છે ?
- (૫) દિલીપ ચાચાએ કેટલા દિવસ સુધી ગાયની સેવા કરી ?
- (૬) કામધેનું પુત્રીનું શું નામ હતું ?
- (૭) ગાય ઉપર ઓળો ભુમલો કર્યો ?

(બ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂર્યે.

૭

- (૧) કાલિદાસે 'અસ્તિ' શબ્દથી કાવ્યની શરૂઆત કરી છે. (મેધ્દૂત, કુમારસંભવ, રઘુવંશ)
- (૨) રઘુવંશ સર્જ-૧ ના આરંભમાં ની સુતિ છે. (શિવ, વિષ્ણુ, બ્રહ્મા)
- (૩) માહાકાવ્યમાં ઓદ્રામાં ઓદ્રા સર્ગ છોવા જોઈએ. (૧૨, ૩૦, ૦૮)
- (૪) કાલિદાસે નાટકોની ર્ચના કરી. (સાત, બે, ત્રણ)
- (૫) રઘુવંશના ચાચાઓના રથનો માર્ગ સુધી વિસરેલો છે. (સ્વર્ગ, પાતાળ, ત્રિલોક)
- (૬) કવિ ગાયનું વર્ણન જેવું કરે છે. (સંધ્યા, સાંજ, ચત)
- (૭) ચાચા અને ચાઢી ગાયની સેવા કરવા ના આશ્રયે જાય છે.

(વસિષ્ઠાશ્રમિ, વિશ્વામિત્રાશ્રમિ, અત્રિ)

MAY - 2017

Seat No : _____

B A00C202-EC-112-(Sem - II)

Sanskrit (भारतपरिज्ञातम्)

Time : 3 Hrs.

Total Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા જ પત્રો ફરજિયાત છે.
 (૨) જમણી બાજુ દરખાવેલ આંક પત્રના ગુણ દર્શાવે છે.

प्र-१.	(अ) नीयेना श्लोकोनां अनुवाद करो. (कोइपड़ा अंक)	४
	(१) मार्चस्य मासस्य तिथौ पवित्र एकादशे भारतरक्षणाय
उपक्रमः संभाविताङ्गहवस्येत्सावगत्या प्रकटीचकार ॥	
	(२) सुरपतिप्रतिभेन निभेन संज्वलदुष्कृद्धकेन महात्मना ।
सुरवनोपम आश्रम एकडत्यचपलेन पलेन विहास्यते ॥	
(ब)	नीयेनां संदर्भवाक्यो समजावो. (कोइपड़ा अंक)	३
	(१) दिवि च भास्करया: प्रसृताः शनैरुपसृता वसुधावसुधातले ।	
	(२) जयन्ति सत्याग्रहिणः सदैव ।	
(क)	नीयेनी टूंकनांध लभो. (कोइपड़ा अंक)	५
(१)	गांधीज्ञानु प्रस्थान अने चंडोला पासे उपदेश	
	(२) लोडोने करेला विविध तर्क वितर्क	
प्र-२	(अ) नीयेना श्लोकोनां अनुवाद करो. (कोइपड़ा अंक)	४
	(१) अथ ग्रामनियक्तेन सेवकेन प्रबोधिताः ।
युवानो बालका वृद्धा: स्त्री पुंसा: सुव्यवस्थिताः ॥	
	(२) अक्षतानि च पुष्पाणि सहस्रैः कर्मारिजैः ।
युगपद्युगनाथस्य मस्तके ताः प्रविक्षिपुः ॥	
(ब)	नीयेनां संदर्भवाक्यो समजावो. (कोइपड़ा अंक)	३
	(१) चिदात्मानं महात्मानं ददशुस्तं तपस्विनम् ।	
	(२) खादिवस्त्राणामभावो मम खेदक ।	
(क)	नीयेनी टूंकनांध लभो. (कोइपड़ा अंक)	५
	(१) गांधीज्ञानु असलालीमां स्वागत	
	(२) गांधीज्ञानु असलालीमां प्रवचन	
प्र-३	(अ) नीयेनी टूंकनांध लभो. (गमे ते अंक)	४
	(१) भारत पारिजातम् नी शैली	
	(२) भारत पारिजातम् मां छंद प्रयोजना	

- (અ) કોંસમાંથી સ્તુતિના પ્રમાણે જવાબ લખો. (ગમે તે દસ)
- (૧) રામમ પુસ્તકમ દવાતિ । (વાક્યમાં ભૂલ સુધારો.)
 - (૨) દેવદત્ત: પુષ્પમ સ્વહૃતિ । (વાક્યમાં ભૂલ સુધારો.)
 - (૩) નૃપ: વિપ્રેભ્ય: દક્ષિણામ દવાતિ । (ચતુર્થી વિભક્તિનું પદ શોધો.)
 - (૪) ગુરુ: શિષ્યાય જ્ઞાનં દવાતિ । (નીચે લીટી કરેલ પદની વિભક્તિ વચન લખો.)
 - (૫) ગણેશાય નમઃ । (નમ: શબ્દના યોગે અહીં પૂર્વપદ કષ વિભક્તિમાં છે ?)
 - (૬) મહામનું વૈકલ્પિક રૂપ જણાવો.
 - (૭) નઃ પદની વિભક્તિ વચન લખો.
 - (૮) (..... અહં સપ્રદવે । (પુષ્પદનું યોગ્યરૂપ મુકી ખાલી જગ્યા પૂરો.)
 - (૯) છાત્રેભ્ય: સ્વસ્તિ । (તદ સર્વનામનું યોગ્ય રૂપ મુકી ખાલી જગ્યા પૂરો.)
 - (૧૦) રામાય રામભદ્રાય રામચન્દ્રાય વેઘસે । (રામભદ્રાયનાં વિભક્તિ વચન કષો)
 - (૧૧) સીતા વનાય સ્વહૃતિ । (વનમ પદની કષ વિભક્તિ વચન અહીં પ્રયોજાય છે ?)
 - (૧૨) ઇન્દ્રમ નમઃ । (વાક્ય સુધારો.)

૧૦

પ્ર-૪ ભારતપારિઝાતમ મહાકાવ્યનો સંક્ષિપ્ત સર્ગસારાંશ વર્ણવો.

૧૪

અથવા

ભારતપારિઝાતમનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.

- પ્ર-૫ (અ) નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.
- (૧) ભારત પારિઝાતમ સર્ગનું મહાકાવ્ય છે.
 - (૨) ભારત પારિઝાતમ મહાકાવ્યની ર્થના એ કર્યો.
 - (૩) ગાંધીજીએ દાંડીકૂચ સત્યગ્રહ સ્થાનથી શરૂ કર્યો.
 - (૪) સર્ગમાં ચંપારણ સત્યાગ્રહનું નિરૂપણ છે.
 - (૫) ચંપારણના ગામમાં પોલિસે ને પકડી બંદી બનાવ્યાનું વર્ણન
ભારત પારિઝાતમના ૧૨ સર્ગમાં છે.
 - (૬) ભગવદ્ઘર્યાર્થી ૧૮૨૭ - ૨૮માં અધોધા છોડી ગુજરાતમાં આશ્રમમાં આવી વસ્યા.
 - (૭) ભગવદાચાર્ય સંપ્રદાયના સંત હતા.
- (બ) નીચેનાં જોડકાં જોડો.

૭

૭

અ	બ
(૧) તુભ્યમ	(૧) ૪૦ સર્ગનું મહાકાવ્ય
(૨) સીતાયૈ	(૨) પુતળીબાદ
(૩) ભગવદાચાર્ય	(૩) નમ:
(૪) અમદાવાદ	(૪) તે
(૫) મીઠાનાં સત્યાગ્રહ	(૫) પરમહંસ
(૬) ગાંધીજી	(૬) સાબરમતી આશ્રમ
(૭) શ્રીભગવદ્ઘર્યિતામૃતમ	(૭) દાંડીકૂચ